

Cesta Drakobijcu

Itinerár pre otca

od partie nadšených otcov

Cesta Drakobijcu

Ak túžiš po tom, aby tvoj syn, vnuk, zverenec vďaka tvojmu sprevádzaniu lepšie spoznal a prežil tajomstvá čnosti, ako aj vedel rozlíšiť ich proťajšky - nečnosti, tak tento manuál ku hre je určený presne pre teba.

Tento **itinerár je určený pre sprevádzača chlapca**, ktorým je v ideálnom prípade **jeho otec**.

Môže to byť aj jeho starý otec, strýko, ujo, či animátor.

Sprevádzať ho bude pri dlhodobej hre Cesta Drakobijca.

Tento itinerár je dielom viacerých otcov. Vlastne všetkých otcov, ktorí sa chcú podeliť so svojimi skúsenosťami a nápadi ako túto hru zlepšovať. Neváhaj, pridaj sa aj ty medzi nich!

Hru **Cesta Drakobijca môže hrať len ten otec, ktorý si knihu Drakobijec – moja cesta prečítal**. Bez jej poznania sa nedostane do hĺbky, ktorú hra ponúka. Preto odporúčame a povzbudzujeme vás, aby každý otec pred začatím hry mal knihu prečítanú. Kniha sa dá objednať cez www.otcasy.sk

Cesta Drakobijcu je hra pre chlapcov vo veku kedy navštevujú základnú školu, najmä však koniec prvého a druhý stupeň základnej školy.

Cieľ hry je veľmi jednoduchý. Priblížiť a hravou formou predstaviť chlapcovi jednotlivé čnosti.

Rozvíjať v ňom cit pre čnosti a zároveň poznať a rozoznať ich opak - nečnosti.

Cieľom hry nie je zmeniť správanie chlapca, hoci to môže byť pozitívnym vedľajším efektom.

Cieľom hry je vytvárať podmienky a predpoklady pre to, aby sa chlapec – na základe nového poznania a nových skúseností – sám rozhodoval.

K tomu chlapec potrebuje zakúsiť veľa dôvery, slobody a rešpektu zo strany tých, ktorí ho sprevádzajú. Preto je veľmi dôležité, aby rodič **nekládol na chlapca prílišné očakávania** (napríklad že sa vďaka tejto hre zmení).

Preto ešte raz, **cieľom hry je spoločne so synom sa rozprávať o čnostiach, zažiť čnosti na vlastnej koži, vo vlastnom živote, pochopiť nečnosti a učiť sa rozlišovať na vlastných skúsenostiach**. V tomto veku pre ktorý je hra určená, to bohato stačí. Nechceme vytvárať touto hrou žiadne očakávania na chlapca, ktoré by mohli viesť k neskorším pocitom viny z nenaplnených predstáv rodiča.

Jedným zo základných princípov hry je, že ju hrá najmä **syn s otcom**. Otec syna sprevádza, vysvetľuje, pomáha mu pri stanovovaní úloh a vyhodnocuje. Táto hra má **iniciačný charakter** (otec iniciuje syna). Otec nielen sprevádza, ale najmä vystupuje ako vzor. Dáva synovi neustále príklady z vlastného života a pomáha mu nachádzať a pomenovávať tie jeho.

Hra sa začína príbehom hlavného hrdinu – Artúra, chlapca, ktorý hľadá odpovede. Miesto odpovedí stretáva Pútnika, ktorý mu rozpráva príbehy. Chlapec v Pútnikovi postupne odhaľuje tajomnú Osobu.

Pútnik rozpráva príbeh o drakovi a jeho zbraniach a tiež o tom ako je možné poraziť draka - čnosťami. V jednotlivých príbehoch popisuje čnosť ako zbraň, ktorá môže drakovi „vybiť zub“.

Pútnik povzbudzuje Artúra, aby sa vydal na cestu Drakobijcu, aby bojoval s drakom.

Každá **čnosť**, popísaná formou príbehu, je zároveň **prepojená so situáciami v živote**.

Príbehy o drakovi, jeho zbraniach a čnostiach
rozpráva Pútnik Artúrovi na jeho ceste za odpoveďami.

Je dôležité, že chlapec sa rozhodne hrať hru **plne dobrovoľne** a ako pri akejkoľvek inej hre, ju môže aj kedykoľvek ukončiť. Ak sa rozhodne pre hru, a vydá sa na cestu Drakobijcu, má možnosť sa identifikovať s Artúrom a spolu s ním prežívať jednotlivé dobrodružstvá. Zároveň si chlapec plnením úloh, **precvičuje čnosti** a lepšie ich spoznáva formou zážitku a vlastnej skúsenosti. Má možnosť sa **konfrontovať s nečnosťami** a vedieť ich rozoznať vo svojom každodennom živote.

Je výborné, ak chlapci môžu prežívať hru **spoločne aj s rovesníkmi**. Vytvárajú komunitu.

Sú na spoločnej ceste Drakobijcov. Zdieľajú svoje zážitky, súperia a pomáhajú si.

Takto môže byť potenciál hry rozvinutý naplno.

Každá zvládnutá čnosť a porazená nečnosť, znamená vyrazenie zubu z jednej dračej hlavy. Získaním prvého zubu, **sa z chlapca stáva Drakobijec**. Na znak úspechu dostane chlapec **náhrdelník s prvým dračím zubom** (vyrobený otcom z dreva).

Pasovanie za Drakobijcu je slávnostný rituál v rodine, alebo v komunite medzi ostatnými bojovníkmi. Zvládnutím siedmych čností a získaním siedmych zubov sa z chlapca **stáva Majster Drakobijec**. To je vrchol hry.

Získaním viac ako siedmych zubov zvyšuje chlapec svoje **majstrovstvo Drakobijcu**. Jeden zub môže chlapec získať aj viac krát, ale až po tom, ako sa stane Majstrom Drakobijcom.

Cesta Drakobijcu nikdy nekončí. Hra má svoje vyvrcholenie (Majster Drakobijec), ale chlapec sa môže sám rozhodnúť o pokračovaní v hre. Časom, keď chlapec spozná čnosti, vie si sám stanovovať náročné ciele a úlohy, ktoré odvodzuje z vlastných skúseností v živote, vlastných zážitkov, poznania seba a svojho okolia.

Stáva sa dospelým (tj zodpovedným) a iniciatívne **zvyšuje svoje majstrovstvo**. Cieľom ostáva, aby úlohy a ciele konfrontoval so svojím sprievodcom - otcom.

ZAČÍNAME HRAŤ

Hra je prepletená **rituálmi**. Má iniciačný charakter - otec iniciuje syna. V ideálnom prípade navyše pracuje so silou skupiny, komunity. My vám ponúkame niekoľko spôsobov ako hru možno uchopiť.

Povzbudzujeme vás však, aby ste tieto spôsoby brali len ako inšpiráciu a sami premysleli vlastný spôsob realizácie hry. Nezabudnite sa potom s nami oň podeliť.

~ Ak knihu prvý krát čítate chlapcovi alebo chlapcom v komunite... ~

Začína sa hrať v skupine chlapcov a ich otcov v atmosfére nočného tábora. Číta sa prvá časť úvodného „Artúrovho“, príbehu (Stretnutie s Pútnikom, str. 5), na ktorý nadväzuje rozhovor a prvá diskusia. Rozvíjame obrazotvornosť otázkami o predstavách o Artúrovi. Cieľom diskusie je viac popísať a prepojiť svet Artúra so svetom chlapca. Hľadáme spoločne odpovede prečo Artúr hľadal a či aj my niekedy hľadáme. Či chceme byť tiež výnimoční a iní. Ako vyzerá naše hľadanie a tak podobne. Pred ukončením diskusie sa môžeme spýtať, ako by chceli, aby príbeh pokračoval.

Po čom by túžili, ak by boli oni Artúrom.

*Príbeh Artúra má v sebe ukryté tieto **stavebné kamene**:*

- *chlapec ako každý iný (ja);*
- *ktorý chce byť viac (hľadanie svojej identity);*
- *cíti sa opustený a sám (nikto mi nerozumie);*
- *stretáva tváre bez života (prvé odmietnutia, nepochopenia v živote);*

*a tieto **charakteristiky**:*

- *vytrvalosť; odhodlanosť; viera; túžba; úprimnosť; odvaha.*

Je dobré ak otcovia dávajú synom podnetné otázky a odpovede sa snažia nechať na nich.

Práca s tichom je tu veľmi na mieste.

Veľa otázok a odpovedí si chlapci nechajú iba vo vnútri a to je dobre.

Pokračuje sa druhou časťou, kde Artúr spomína na stretnutie s drakom (str. 11).

Je to kľúčová, zážitková časť príbehu. Prenesene je to stretnutie, ktoré môže a zažíva každý z nás. Chlapci sa dokážu vžiť do Artúra a prežiť s ním zápas s drakom. Stretnutie môžu vnímať veľmi silne a môžu mať potrebu o príbehu začať rozprávať. Úlohou otcov je udržať diskusiu o príbehu.

Nehodnotiť ho, neposudzovať jeho pravdivosť či realnosť.

Stavebné kamene tejto časti príbehu sú:

- *zablúdenie (zmätok mladého človeka);*
- *stretnutie (každý ho prežíva svojim spôsobom a každý Ho hľadá);*
- *sen (máme vysnívané svoje stretnutia);*
- *boj (základ každého dobrodružstva);*
- *príťažlivý vzor (koho budem nasledovať?);*
- *spoznanie nepriateľa (musíš ho poznať, aby si ho porazil)...*

a charakteristiky:

- *zvedavosť; opatrnosť; strach; úžas; pochybnosť; rozhodovanie; smelosť; ...*

Skupinový duch zvyšuje mystérium príbehov a podnecuje predstavivosť chlapcov. Na záver diskusie prichádza kľúčová otázka: „**Chlapci, kto z vás sa chce vydať na cestu Drakobijca?**“.

~ Ak knihu už chlapec prečítal ~

Iniciácia syna, synov do hry môže vyzeráť aj inak. V prípade, že syn už knihu prečítal, môžete sa spolu s ním vrátiť v diskusii na jej začiatok a rozprávať sa o nej. Môžete použiť inšpirácie vyššie. Podnetné otázky vám pomôžu **navodiť atmosféru mystéria**. Možno chlapec sám takto o Artúrovi ešte nerozmýšľal... Buďte veľmi vnímavý a neurýchlite veci ak netreba.

Chlapec o možnosti hrať hru zatiaľ nevie a ani o nej nerozmýšľal, preto ho možno prekvapí. Netlačte na neho, **ale dajte ponuku**, či sa chce pustiť na cestu Drakobijcu. Povedzte mu o hre viac a povzbudte ho k tomu. **Dajte mu čas na rozmyslenie**. Uistite ho o sprevádzaní a pomoci, motivujte ho dračím náhrdelníkom, ktorý mu pomôžete získať. Ak túto pozvánku za spoločným dobrodružstvom odovzdáte chlapcom v skupine, **určite neostane bez odozvy**.

~ Chlapec sa rozhodol, treba začať. Dohodnutie na úlohách ~

Prebehol úvod do hry, chlapec sa rozhodol a treba začať.

Keďže hra je o plnení úloh, poďme na to ich vytvoriť.

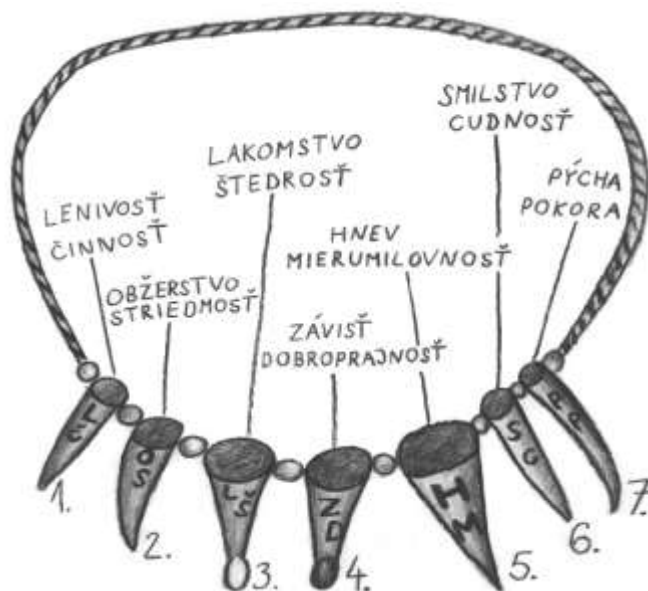
Otec sa so synom **dohodne na úlohách**. Cieľom je, aby to bol najmä chlapcov záväzok, otec má byť v roly poradcu a neskôr sprievodcu. Pri každej čnosti sú ďalej v itinerári navrhnuté všeobecné úlohy. Pozor, sú len pre inšpiráciu, ak by zlyhala vlastná tvorivosť syna, prípadne otca. Otec v prvom rade povzbudzuje syna k vlastnej sebareflexii a pomáha mu naformulovať úlohy, výzvy.

Dôležité teda je, **aby bol otec pripravený** na túto úlohu a mal premyslené čo by chcel chlapcovi poradiť. Veľmi dôležité je, aby úlohy boli **formulované pozitívne**.

Do pripraveného formulára **Listina záväzkov** vpiše syn dohodnuté úlohy.

PRAVIDLÁ A ODPORÚČANIA PRI PLNENÍ ÚLOH.

Počet úloh, ktoré by chlapec mal pre získanie jedného zubu splniť je individuálny a je to vec dohody otca so synom. Menším chlapcom (na prelome 1. s 2. stupňa ZŠ) lepšie sedia krátkodobé úlohy. A nemusí ich byť veľa. Väčší chlapci zvládnu väčší počet a mali by byť k tomu aj podnecovaní.

Úlohy môžu byť rôzneho charakteru a v jeden deň môže chlapec plniť viacero úloh. Dôležité je,

aby sa každá úloha dala dobre vyhodnotiť a aby to boli rôzne úlohy, ktoré chlapec robí (nie stále opakuje jednu a tú istú). Úloha má byť nastavená tak, aby bolo jasné, kedy bude úloha splnená.

Dobré je zadať pri úlohách číselné vyjadrenie počtu, dĺžky trvania a pod.

Ak sú úlohy zložité, nech ich je menej, ak sú jednoduché, malo by ich byť viac.

Pre starších chlapcov odporúčame, aby boli úlohy náročnejšie. Obdobie plnenia je možné predĺžiť ak s tým bude súhlasiť chlapec. Ak sa hra hrá v komunite, je výborné ak sa otcovia na úlohách trochu zladia. Dbajme na to, aby chlapec nepociťoval ako krivdu, keď jeho kamaráti budú mať úlohy na 14 dní a on napríklad na 20 dní. Zladiť na úlohách sa dá vo viacerých rovinách.

Pravidlo ukončenia hry

Chlapec sa môže **kedykoľvek slobodne rozhodnúť hru ukončiť**. Je to jeho hra, otec je v nej len sprievodca. Je prirodzené, že ho otec bude povzbudzovať, aby pokračoval, **nesmie ho však nútiť**.

Sprevádzanie pri plnení úloh

Úlohou otca je **byť prítomný** nielen pri príprave úloh, ale najmä pri ich plnení. Odporúčame vyhraď si každý večer napríklad pred spoločnou rodinnou modlitbou minútový priestor na rozhovor o hre. Je to príležitosť **podeliť sa o zážitky** nielen s rodičmi, ale aj so súrodencami.

Chlapec bez otca

Ak je v našom okolí **chlapec ktorý nemá otca** s ktorým by do tejto hry šiel, a zároveň má úprimnú túžbu ísť do hry, buďme otvorení tomu, aby sme sprevádzali popri vlastnom synovi aj takéhoto chlapca.

Večerné slovko v rodine

Večer (napríklad pred modlitbou) je **čas na to, aby sa rodina porozprávala** o celom prežitom dni. Zároveň je to **priestor na pozdieľanie syna**, ktorý je na ceste Drakobijca, ako sa mu darí naplňať jednotlivé úlohy a bojovať s drakom.

Povzbudenie

Stane sa, že sa chlapcovi **nepodarí splniť úlohu** alebo úlohy. Dôvodov môže byť veľa. Úlohou otca je povzbudiť, pochopiť, sprevádzať. Určite nie súdiť, odsudzovať či obviňovať. Je to príležitosť na povzbudenie, nie na trest. Je to výborná príležitosť na rozhovor.

Malá ukážka, ako by sa mohol odohrávať takýto rozhovor: "

Tak ako sa ti dnes darilo?" ... chlapec možno otcovi vysvetlí že danú úlohu/skúšku nezvládol. Otec ho pokojne počúva a následne sa syna spýta: "A ako si na to išiel?" ... chlapec rozpráva.

Na záver sa otec spýta syna, či by niektorú vec urobil inak. A tak pomaly sprevádza syna k tomu, aby sám pochopil, kde možno urobil chybu alebo kde vložil málo úsilia a pomáha synovi lepšie nastaviť postup do ďalšieho úsilia. Výsledkom takéhoto rozhovoru má byť **motivácia, povzbudenie, prípadne preformulovanie úlohy.**

Hodnotenie

Hodnotenie si chlapec robí do **Listiny záväzkov**. Chlapec si značí úspešne splnené úlohy. Otec mu pomáha s hodnotením, najmä v situácii, keď si chlapec nie je istý. Vedeť chlapca k schopnosti pravdivej sebareflexie. Po splnení všetkých úloh otec spečatí získanie zuby na **Listine mojich trofejí**.

Odobzkanie prvého zuby a pasovanie za Drakobijcu

Toto je veľmi dôležitý rituál. Venujte mu **dostatok času pre prípravu aj realizáciu**. Nezabudnite, že pred ním je potrebné mať pripravený dračí náhrdelník s prvým zubom.

Mala by to byť **slávnostná chvíľa** buď v rodine, alebo komunite. Získaním prvého zuby, sa z chlapca **stáva Drakobijec**. Na znak úspechu dostane chlapec **náhrdelník s prvým dračím zubom** (vyrobený otcom z dreva). Pasovanie za Drakobijcu môže prebehnúť ako slávnostný rituál v komunite medzi ostatnými bojovníkmi.

Odobzkanie ďalšieho zuby

Odobzkanie každého zuby je rodinný alebo komunitný rituál. Otec zub na náhrdelníku chlapcovi odobzdá a primerane okomentuje. Ak sa ceremónia robí v skupine iných otcov, môže chlapcovi zub odobzdať cudzí otec. Večerný čas pri ohni alebo sviečkach znásobuje čaro tohto rituálu.

Pasovanie za Majstra Drakobijca.

Najväčšia slávnosť je pasovanie Drakobijca čo je zároveň **vyvrcholenie a otvorený záver hry**.

Malo by sa odohrávať pri slávnostnom táboráku v celej komunite otcov a synov, prípadne za účasti širšej rodiny. Môže to byť udalosť, ktorá sa deje 1x možno 2x za rok.

Čnosti Drakobijcu:

HLAVNÉ (podľa knihy):

Vynaliezavosť, vynachádzavosť, **čínorodosť** (lenivosť)

Striedmosť, skromnosť, miernosť, tichosť (obžerstvo)

Štedrosť, veľkodušnosť, dobrota, dobrosrdečnosť (lakomstvo)

Dobroprajnosť, dobrosrdečnosť (závisť)

Mierumilovnosť, mierotvorca (hnev)

Cudnosť, úcta, zdvorilosť, poslušnosť (neúcta, žiadostivosť, smilstvo, neposlušnosť)

Pokora (pýcha)

ĎALŠIE ČNOSTI O KTORÉ MÔŽE CHLAPEC BOJOVAŤ (možno priebežne dopĺňať):

Odvaha, statočnosť (strach)

Veselosť, radosť, zábava, animácia (smútok)

Pomáhanie, ochota, starostlivosť (sebeckosť)

Poctivosť, dôslednosť, vytrvalosť, plnenie si povinností (lajdáckosť)

...

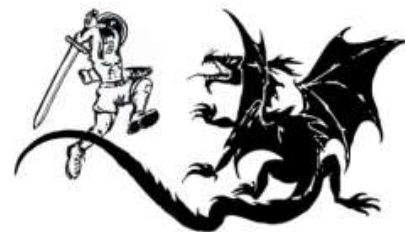
Zbrane drača:

HLAVNÉ (podľa knihy):

Lenivosť – Obžerstvo – Lakomstvo – Závisť – Hnev – Neúcta/Žiadostivosť/Smilstvo – Pýcha

ĎALŠIE ZBRANE DRAKA (možno priebežne dopĺňať):

Strach – Neposlušnosť – Smútok – Sebeckosť – Lajdáckosť

Zhrnutie úloh otca

Táto hra je iniciálna. Jej hlavný princípom je iniciácia chlapca svojim otcom. Iniciácia je odovzdávanie otcových skúseností, synovi. Bez tohto prvku stráca hra na význame. Ak chlapec chce hrať hru, otec ho v tom musí podporiť a sprevádzať ho celý čas.

Otec nerozhoduje za syna, ale mu len pomáha ak sa syn nevie rozhodnúť a zvoliť cestu ako ďalej (najlepšie kladením otázok).

Ak sa rozhodne otec hrať túto hru so svojim synom, mal by si byť vedomý, že bude vyžadovať jeho čas. Príprava, priebeh, rituály, vyhodnocovanie. Povzbudzujeme otcov, aby vydržali do konca. Bližším spoznávaním čností v hre, môžu otcovia sami nájsť inšpiráciu pre svoj vlastný život a rozvoj.

Postup ako na to:

1. PRÍPRAVA NA HRU :

- A. **Prečítaš knihu DRAKOBIJEC – moja cesta.** Bez toho, aby si spoznal tento príbeh sa nebudeš vedieť synovi dostatočne priblížiť.
- B. **Zabezpečíš materiál na hru.** Vyrežeš aspoň jeden zub, ktorý synovi ukážeš. Ak je to problém, radi poradíme, pomôžeme. Píš na drakobijec@otcasy.sk
- C. **Premyslíš si úlohy pre svojho syna k jednotlivým čnostiam.** Nemusíš ich mať dotiahnuté do posledného detailu. Ale maj ich pripravené ako rezervu

2. REALIZÁCIA

- A. **Pozveš chlapca do hry.** Slobodne a bez nátlaku.
- B. **Dohodnete sa na úlohách.** Povzbudzuješ ho k sebareflexii a tvorivosti. Usmerňuješ ho, aby boli úlohy merateľné a dosiahnuteľné. Aby boli primerane náročné jeho veku.
- C. **Sprevádzaš ho a usmerňuješ.** To znamená, že vytváraš príležitosti, aby ste sa mohli rozprávať ako sa mu darí pri plnení úloh Drakobijcu...
- D. **Pomáhaš mu s vyhodnotením úloh.**
- E. **Pripraviš a zrealizuješ slávnostné odovzdanie zubu Drakobijcu.** Nezabudni, že toto je kľúčová časť iniciácie. Je len na tebe ako ju urobíš. Radi sa pritom podelíme o naše námety a návrhy.
- F. Na záver **pripraviš a zrealizuješ slávnosť pasovania za majstra DRAKOBIJCOV.** Odporúčame, aby sa odohrávala v širšej komunite otcov a synov.

Iné návrhy

Dobry skutok každý deň

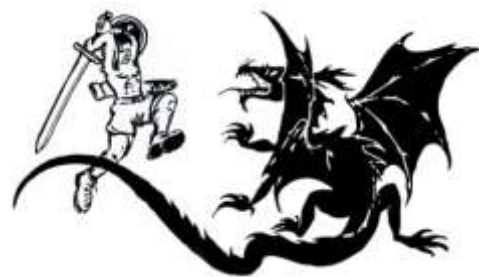
Okrem úloh, ktoré sa viažu ku čnosti, chlapec môže robiť každý deň jeden **dobry skutok**.

Dobry skutok sa nemusí viazať ku čnosti. Je to spojítka všetkých čností a **udržiava chlapca hlavou a srdcom v hre každý deň** (hoci možno nemá v daný deň inú úlohu).

Praktické je ak dni medzi konkrétnymi úlohami vyplňa chlapec dobrými skutkami.

Testa Drakobijcu - itinerár pre otca

Testa Drakobijcu

Listina záväzkov

Trénujem sa v Čnosti:

Bojujem proti drakovi:

Štartujem od:

Tu napíš dohodnuté úschy (ak sa nezmestia, pokračuj na druhej strane):

Moje trofeje

Nasleduje tvoj zoznam trofejí získaných v boji.

Jednotlivé úspechy potvrdzuje tvoj otec podpisom a dátumom.

1. **Pracovitý**   *porazil drača lenivosti*   .....
2. **Striedmy**   *porazil drača nenásytnosti*   .....
3. **Štedrý**   *porazil drača lakomstva*   .....
4. **Dobroprajný**   *porazil drača závidia*   .....
5. **Mierumilovný**   *porazil drača hnevu*   .....
6. **Tudný a úctivý**   *porazil drača neúcty a smilstva*   .....
7. **Pokorný**   *porazil drača pýchy*   .....

Prázdne riadky sa zídu v prípade, ak chceš aj trofeje iných Čností:

8. ....
9. ....
10. ....
11. ....
12. ....

Sedem hlavných Čností a sedem hlavných slabostí

Hlavný znamená, že vychádza z hlavy (lat. caput), označovaný tiež ako kapitálny, kardinálny (z lat. cardopánt) – prenesene okolo ktorého sa všetko otáča. Ide teda o slabosti, hriechy z ktorých ostatné vychádzajú. Hlavnými sa nazývajú preto, lebo plodia iné hriechy a neresti.

Opakom hriechov sú čnosti. Čnosť je protiklad hriechu, slabosti.

Najúčinnejší spôsob, ako sa zbaviť nejakej slabosti je uveriť že som milovaný!

V okamihu kedy sa cítim milovaný - konám. Konám konštruktívne, prakticky a hlavne som motivovaný touto láskou v tomto vzťahu. Tj dokážem cvičiť, zlepšovať sa a konkrétne pracovať na tom, aby sa čnosť jednoducho stala mojím návykom - prirodzenou reakciou.

Činorodosť - Lenivosť

Činorodosť: Úsilie, pracovitosť, iniciatíva. Horlivá a dôkladná prirodzenosť v konaní. Energická pracovná morálka. Hospodáriť dobre s časom, sledovať vlastné činnosti s cieľom vyvarovať sa lenivosti a zahálke.

Lenivosť je nečinnosť v duchovnej, pracovnej alebo inej oblasti. Lenivosť je jediná prekážka duchovného rastu. Keď ju premôžeme, prekonáme aj všetky ostatné prekážky. Lenivosť vedie k snahe vyhnúť sa nevyhnutnej strasti, hľadať vždy najľahšie riešenie, únik.. Lenivosť je opak lásky.

Vnútorň hlas dobra nás nabáda, aby sme si vybrali ťažšiu cestu, ktorá nás stojí skôr viac než menej námahy. Lenivosť má rôzne formy, ktoré nesúvisia s počtom hodín strávených v zamestnaní alebo venovaných starostlivosti o druhých. Jednou z hlavných foriem, ktorými sa lenivosť prejavuje, je strach začať niečo nové.

Najčastejšie zápasy chlapcov vo veku 09 – 13 rokov v tomto bode:

Neplnenie si školských povinností, nudenie sa pred TV, tabletom, či PC, nechota pomáhať doma, či u starých rodičov, len to čo musím nič na viac, poľakovanie sa po vonku, neplnenie záväzkov a sľubov (tréningy, krúžky) ...

Spôsoby boja - ako bojovať:

Určiť si pravidelný čas a dĺžku učenia, každodenná aktivita (beh, futbal, cvičenie), robiť veci bez odvrávania, určiť pravidelnú prácu doma (umývanie riadu), ...

Príbeh na zamyslenie:

Pomôžte nám doplniť túto časť (drakobijec@otcasy.sk)

Podnetné otázky na rozhovor so synom:

Pomôžte nám doplniť túto časť (drakobijec@otcasy.sk)

Návrhy úloh pre tréning čnosti:

Pomôžte nám doplniť túto časť (drakobijec@otcasy.sk)

Striedmosť – Obžerstvo

Striedmosť: Sebakontrola, zdržanlivosť a umiernenosť, sebaovládanie, poznať správnu mieru a vedieť kedy mám dosť.

Obžerstvo: Podstatou tohto hriechu nie je len nezriadené jedenie a mrhanie jedlom, ale v istom zmysle aj širšie poňaté nesprávne oddávanie sa nesexuálnym (sex ako významný prvok ľudskej psychiky si „vyslúžil“ samostatný hriech smilstva) slastiam. Pod pojem obžerstva môžeme zaradiť akúkoľvek nemiernosť, nezriadenosť ako aj drogovú závislosť vrátane alkoholizmu, fajčenia, workoholizmus a iné.

Najčastejšie zápasy chlapcov vo veku 09– 13 rokov v tomto bode:

Prejedanie sa sladkosťami a slanosti, príliš veľké porcie, „prejedanie“ sa PC, TV, fajčenie, opíjanie sa, prílišná vyťaženosť (krúžky a škola bez minútky oddychu) ...

Spôsoby boja - ako bojovať:

Vzdať sa sladkosťami (alebo len jedna denne), určiť si limit časový na TV, PC, tablet, prestať experimentovať s cigaretami a alkoholom, nájsť si čas na chvíľku oddychu ...

Príbeh na zamyslenie:

Pomôžte nám doplniť túto časť (drakobijec@otcasy.sk)

Podnetné otázky na rozhovor so synom:

Pomôžte nám doplniť túto časť (drakobijec@otcasy.sk)

Návrhy úloh pre tréning čnosti:

Pomôžte nám doplniť túto časť (drakobijec@otcasy.sk)

Štedrosť - Lakomstvo

Štedrosť: Láska, charita, veľkorysosť, ochota dávať, uskutočňovanie šľachetných myšlienok alebo činov. Štedrosť je vyváženým stredom medzi rozhadzovačnosťou a lakotou. Nepritomnosť žiadostivosti a neľpenie na hmotných dobrách.

Lakomstvo: Lakomec, lakomstvo sú biblické výrazy, ktoré patria nie iba do oblasti psychologickej, etickej, ale predovšetkým do náboženskej. Biblia ho stavia do spoločného radu ako žiadostivosť, cudzoložstvo, krádež a ohováranie. Ide v podstate o silné sebazdôrazňovanie, ktoré sa môže prejavovať ako sebecká snaha a žiadosť dostať pod svoju moc osoby alebo veci. Ide o žiadostivosť, zvrátenú túžbu, smäť po vlastníctve, mať stále viac, bez ohľadu na iných, ba aj na ich škodu.

Najčastejšie zápasy chlapcov vo veku 09– 13 rokov v tomto bode:

Je príliš skúpy na svoje veci, neochotný podeliť sa, úzkostlivo stráži svoje úspory, ohovára druhých, zhadzuje ich aby vyzdvihol seba ...

Spôsoby boja - ako bojovať:

Deliť sa o veci, dať desiatok z úspor, vreckového, alebo sladkostí, či hračiek, byť štedrý na pochvaly a pozitívne slová o druhých ...

Príbeh na zamyslenie:

Pomôžte nám doplniť túto časť (drakobijec@otcasy.sk)

Podnetné otázky na rozhovor so synom:

Pomôžte nám doplniť túto časť (drakobijec@otcasy.sk)

Návrhy úloh pre tréning čnosti:

Pomôžte nám doplniť túto časť (drakobijec@otcasy.sk)

Dobroprajnosť - Závist'

Dobroprajnosť: Láskovosť, ľudskosť, obdiv, charita, súcit, priateľstvo bez predsudkov a bez príčiny. Pranie dobra druhým bez ohľadu na vlastnú situáciu a bez ďalších očakávaní.

Závist' (lat. *invidia*). Význam slova *invidia* je pozeráť so zlým úmyslom. Závist' spočíva v túžbe po niečom, čo má niekto iný, a v snahe získať predmet tejto túžby, niekedy i za cenu zavrhnutiahodných činov.

Najčastejšie zápasy chlapcov vo veku 09– 13 rokov v tomto bode:

Zameranie sa na vlastníctvo a šikovnosť druhých - závidí veci, značkové oblečenie, dovolenky, vreckové, talent a šikovnosť v športoch a krúžkoch

Spôsoby boja - ako bojovať:

Byť vďačný za to čo mám a prežívam, hľadať pozitíva v jednotlivých dňoch, snažiť sa druhého pochváliť a tešiť sa z jeho úspechu, alebo z jeho nových vecí

Príbeh na zamyslenie:

Pomôžte nám doplniť túto časť (drakobijec@otcasy.sk)

Podnetné otázky na rozhovor so synom:

Pomôžte nám doplniť túto časť (drakobijec@otcasy.sk)

Návrhy úloh pre tréning čnosti:

Pomôžte nám doplniť túto časť (drakobijec@otcasy.sk)

Mierumilovnosť – Hnev

Mierumilovnosť: Trpezlivosť, schopnosť znášať, zhovievavosť, vyrovnanosť. Zhovievavosť a odolnosť znášať utrpenie dosiahnuté sebaovládaním, umiernenosťou a zdržanlivosťou. Vyriešenie konfliktu mierumilovne, aj keď sa druhá strana uchýli k násiliu. Schopnosť odpustiť, zmilovať sa nad hriešnikmi. Mierumilovnosť je vyvážený stred medzi hnevom a slaboštvom.

Hnev: Je nekontrolovaná prehnaná reakcia na bežné situácie. Reakcia, ktorá obvykle spôsobí citové a niekedy aj fyzické zranenie druhých osôb. Môže byť hnev proti ostatným, ak ide o vraždu, alebo hnev obrátený proti vlastnej osobe, keď ide o samovraždu. Hnev nemusí byť nárazový, môže to byť aj neustály, neutíchajúci nepokoj – stav duše.

Najčastejšie zápasy chlapcov vo veku 09 – 13 rokov v tomto bode:

Prejavy zúrivosti a náhle nekontrolované výbuchy, neustávajúci nepokoj, fyzické ubližovanie ostatným, šikana, týranie zvierat,

Spôsoby boja - ako bojovať:

Nájsť spôsob primeranej ventilácie pocitov, učiť sa “kusnúť” do jazyka neodpovedať hneď,

Príbeh na zamyslenie:

Pomôžte nám doplniť túto časť (drakobijec@otcasy.sk)

Podnetné otázky na rozhovor so synom:

Pomôžte nám doplniť túto časť (drakobijec@otcasy.sk)

Návrhy úloh pre tréning čnosti:

Pomôžte nám doplniť túto časť (drakobijec@otcasy.sk)

Cudnosť – Smilstvo (žiadostivosť, neúcta)

Cudnosť: Zahŕňa čistotu a očisťovanie myšlienky vnímaním stvorenej krásy a dobra bez postojov žiadostivosť (túžby vlastníť). Cudnosť, zdržanlivosť, bezúhonnosť, čistota duše.

Smilstvo: Pod pojmom smilstvo (lat. *luxuria*) sa rozumie pohlavný styk medzi dvoma súhlasiacimi jedincami stojacimi mimo vzájomného manželstva. Tento hriech spôsobuje že človek otupieva, prestáva šľachetne myslieť a zachvíľu aj šľachetne konať. Nie nadarmo hovorí staré ľudové príslovie:
svini sa len o kukurici sníva. (Bubák)

Najčastejšie zápasy chlapcov vo veku 09 – 13 rokov v tomto bode:

Pozeranie obrázkov s holými babami, erotické filmy (cca od 12r.), prezeranie nahotínok na webe, neslušné-oplzlé vtipy, špehovanie báb (kúpalisko šatne sprchy a pod.), možno už prvé pokusy o osahávanie.

Spôsoby boja - ako bojovať:

Rozprávať s úctou a slušne o dievčatách, zakázať si inkriminované weby, aplikácie, hry. Nerozprávať vulgárne vtipy. Ak sa ocitá v takej spoločnosti slušne poprosiť o zmenu témy alebo odísť.

Príbeh na zamyslenie:

Pomôžte nám doplniť túto časť (drakobijec@otcasy.sk)

Podnetné otázky na rozhovor so synom:

Pomôžte nám doplniť túto časť (drakobijec@otcasy.sk)

Návrhy úloh pre tréning čnosti:

Pomôžte nám doplniť túto časť (drakobijec@otcasy.sk)

Pokora - Pýcha

Pokora: Skromné správanie, nesebeckosť, majúca rešpekt. Mať dôveru, keď sa očakáva. Je to opakom toho, keď človek neúmerne vyzdvihuje sám seba. Je to pocit, keď si človek uvedomuje vlastnú nedokonalosť či závislosť na Bohu. Je to čnosť, ktorá sa prikláňa k vlastnej bezvýznamnosti, slabosti a nedokonalosti podľa poznania pravdy. Pokora je opakom pýchy.

Najvýstižnejšia definícia je: Pokora je pravda o sebe. Nie je to ani povyšovanie sa, ani falošná skromnosť. Dosiahnuť ju pomocou troch prostriedkov: a to uvažovaním o svojej slabosti, o nedokonalosti svojich vlastností a uvažovaním o Božej veľkosti. Pokora je schopnosť v pravde poznať svoje tak silné ako aj slabé stránky a vedieť ich prijať.

Pýcha: je túžba vyzdvihovať svoje vlastnosti nad vlastnosti iných. Je počiatkom každého hriechu – kráľovstvo všetkých nerestí. Pyšný človek neprijíma pravdu o svojich slabostiach.

Pridružené hriechy:

- Predsudky – čiže preceňovanie vlastných síl
- Chorobná ambícia – čiže snaha získať neprimerané hodnosť
- Márnomyseľnosť – čiže túžba po vonkajších tituloch a hodnostiach
- Chvastúnstvo – čiže predstieranie čností ktoré človek nemá.

Pyšných možno rozdeliť na dve skupiny: 1. sa vyvyšujú nad druhých 2. strhávajú na seba niečo čo ich prevyšuje. Ide vlastne o nezriadenú žiadostivosť po vyniknutí, ktorému sa vzdáva česť a pocta.

Najčastejšie zápasy chlapcov vo veku 09 – 13 rokov v tomto bode:

Pomôžte nám doplniť túto časť (drakobijec@otcasy.sk)

Spôsoby boja - ako bojovať:

Pomôžte nám doplniť túto časť (drakobijec@otcasy.sk)

Príbeh na zamyslenie

V Číne mal jeden nosič vody dve veľké hlinené nádoby, každú zavesenú na konci palice, ktorú nosil na ramenách. Jedna mala prasklinu, druhá bola dokonalá. Na konci dlhej cesty, ktorá trvala od potoka až k domu, bolo v prasknutej nádobe len polovica vody a v druhej vždy plná miera.

Dokonalá nádoba bola pyšná na svoj výkon, veď to robila dokonale. Ale chůda prasknutá nádoba sa hanbila za svoju nedokonalosť a cítila sa úboho, pretože je schopná len polovičného výkonu.

Po dvoch rokoch súženia oslovila nosiča: "Hanbím sa, pretože voda počas cesty domov odteká."

Nosič jej odpovedal: "Všimla si si, že kvietky rastú len na tvojej strane chodníka, a nie na druhej? Vedel som o tvojej nedokonalosti a na túto stranu cesty som porozsieval semená rastlín. To ty si ich každý deň polievala, keď sme sa vracali domov. Dva roky zbieram tieto krásne kvetiny, aby som si ozdobil svoj stól. Keby si nebola taká, aká si, táto krása by nemohla rozžiariť môj dom."

Všetci máme svoje osobité chyby. Všetci sme prasknuté hlinené nádoby. Tieto praskliny a chyby, ktoré sú v každom z nás, robia náš život zaujímavým a vzácnym. Len musíme každého prijať takého, aký je, a vidieť v ňom to dobré.

Podnetné otázky na rozhovor so synom:

- ❖ Ako sa nám prihovára drak pýchy? Aké slová používa? Vieš si spomenúť, kedy sa ti naposledy takto drak prihováral?
- ❖ Je ťažké odolať drakovi pýchy? Ako sa to vôbec dá? Čo je treba robiť, keď ti drak šepká, že si najlepší, jediný vieš čo je správne a ostatní sú...?
- ❖ Poznáš nejakého človeka, ktorý sa správa veľmi pyšne? Ako sa prejavuje?
- ❖ Poznáš niekoho, kto je pokorný? Kedy si si to všimol?
- ❖ Myslíš, že ty si pokorný? Vieš si spomenúť na situácie kedy si sa správal pokorne a kedy ťa naopak premohla pýcha?
- ❖ Vieš sa zabávať na svoj účet?
- ❖ Urážaš sa ľahko, keď niekto poukáže (vtipne) na niektorú tvoju slabosť, zlovyk, ..., nedokonalosť?
- ❖ Ako reaguješ na pochvalu a ocenenia?
- ❖ Dokážeš poprosiť o pomoc? o odpustenie, prepáčenie?
- ❖ Vieš prepáčiť a odpustiť?

Návrhy úloh pre tréning čnosti:

- ❖ uznám si chybu, nehľadať chybu na to druhom
- ❖ spýtam sa rodiča v čom by som sa mal zlepšiť
- ❖ naučím sa stať z písma, ktorá hovorí o pokore (stačí prerozprávať)

- ❖ vymyslím krátky príbeh o pokore a krátky o pýche, porozprávať ho rodičom
- ❖ po tom, ako si pozrieme spoločne film, rozprávku, budem s rodičom hľadať prejavy pýchy a pokory niektorých hrdinov
- ❖ všimam si udalosti okolo seba z pohľadu pýchy a pokory a večer sa o nich rozprávať s rodičom
- ❖ keď sa hádam s rovesníkom, prestanem presadzovať svoj názor a spýtam sa ho ako to myslel, pokúsim sa nájsť spoločné riešenie
- ❖ nevymýšľam si, hovorím vždy pravdu. Neprekrúcam pravdu a učím sa nenávidieť polopravdy a lži
- ❖ priznám sa ak som niečo vyviedol (aj z minulosti) a požiadam o prepáčenie
- ❖ nevystatujem sa pred ostatnými, práve naopak, dávam druhých do popredia
- ❖ povzbudzujem rovesníkov, všimam si ich silné stránky a chválim ich
- ❖ ospravedlím sa ak som niekomu ublížil a požiadam o prepáčenie
- ❖ uznám si ak som zlyhal, neuspel. pokiaľ je to možné, snažím sa to napraviť. Ak nie, snažím sa to prijať
- ❖ nie je pre mňa dôležité ako vyzerám v očiach druhých
- ❖ nepretvarujem sa, snažím sa byť úprimný a otvorený
- ❖ nesnažím sa byť hrdina za každú cenu. Dám priestor druhým
- ❖ viem prehrávať. Keď prehrám, poteším sa z úspechu súpera
- ❖ neodsudzujem druhých za neúspech a neobviňujem ich
- ❖ pýtaj sa ako môžeš pomôcť rodičom súrodencom, pomáhám aj v skrytosti
- ❖ pýtam si od druhého radu, vysvetlenie (najmä od toho, koho nemám až tak rád)
- ❖ poprosím požiadam druhého o pomoc
- ❖ uznám keď sa mýlim, že sa mýlim
- ❖ vyžiadam si od mojich rodičov rozhovor s témou v čom by som sa mohol zlepšiť

Úlohy pre náročných

- ❖ chlapcovi navodzujeme situácie, ktoré vyžadujú tréning pokory
- ❖ keď niekto odhalí môj skrytý dobrý skutok – viem pokojne priznať a jednoducho povedať „rád som to urobil“ alebo „som rád že som to mohol urobiť“ alebo si sám sformulujem pravdivú reakciu na pochvalu a teším sa že sú druhí takí všímaví a vedia oceniť prácu iného

Zdroje, inšpirácie

- ❖ Skautský ruženec – Rikkitan alias don otec Tibor Haluška
  - ❖ Biblia – starý a nový zákon
  - ❖ Milan Bubák SVD, Čnosti – 28 prednášok
- ❖ **Pomôžte nám doplniť túto časť (drakobijec@otcasy.sk)**

Výzva

Tento dokument je nás všetkých. Veríme, že časom bude obohatený o vaše návrhy, nápady, vylepšenia. Nenechávajte si ich pre seba, pomôžte nám tento itinerár spoločne zlepšovať.

Napíšte nám vaše návrhy ale aj skúsenosti s hrou na drakobijec@otcasy.sk .

Ďakujeme !